

Hétfői

Friss Újság

Felelős szerkesztő:
Dr. GARA ERNŐ

(független politikai hetilap)

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Str. Mihai Viteazul (Rákóczi-u 16.)

Franciaországtiltakozik az orosz orientáció vádjai ellen

Paris (—) Érthető izgalmat keltett román politikai körökben a francia—csehszlovák szerződés híre, amely az oroszországi orientáció jegyében született. Románia, akinek Oroszországgal szemben elintézetlen határkérdései vannak, nem szívesen látta azt az egyezséget, amelynek a román államra súlyos következményei lehetnek.

Párisból jelentik: a francia kormány megcáfolja azokat a híreket, hogy a szovjetkormányal folytatott tárgyalásai előrehaladott állapotban vannak sőt határozottan kijelenti, hogy nem tud ilyen tárgyalásokról.

Venizelos köztársaságot akar

Athen (—) Venizelos kijelentette, hogy a dinasztia kérdést elintézettnak tekinti és köztársasági alapon áll.

Beszüntették

a teherforgalmat

A személyvonatokat is korlátozzák.

A vasúti üzletvezetőség rendeletet adott ki, amely szerint a bukaresti vezérigazgatóság intézkedésére

a teherforgalmat a további intézkedésig beszüntette.

A személyvonatok közül a Bukarest—Oradea-Marei vonalon egyelőre

csak egy személyvonat és egy expresszvonat jár.

A nagy havazások miatt különösen a regátban súlyos a helyzet, ahol több helyen szünetel a forgalom, amely Erdélyben is csak nagy nehézségekkel, nyolc-tíz órák késésekkel bonyolódik le.

A csongrádi halálbál megismétlődött

Egy jugoszláviai városban szerb nacionalisták bombát dobtak egy német bál közönsége közé. Véres Szilveszter Mariboriban. A tetteseket nem tudták előkeríteni.

A csongrádi véres bombamerénylet még mindig izgalomban tartja egész Középeurópát máris hasonló eset történt a jugoszláviai Maribor városában, ahol szlovák nacionalista diákok rendeztek a csongrádihoz hasonló halálbált. A felháborító esetről az alábbi tudósításunk számol be.

Laibachból jelentik. A maribori német párt december 31-én szilveszteri mulatságot rendezett a város legelőkelőbb báltermében.

Éjfél előtt néhány perccel, amikor az üjszterdőt várták, az ablakon ismeretlen tettesek kisebb kaliberű bombát dobtak a terem közepére, amely óriási detonációval felrobbant. Számos súlyos sebesülés történt.

Néhány sebesült állapota válságos és lehetséges, hogy áldozatul esnek a bombamerényletnek.

A sebesülteket a kórházba szállították és a rendőrség széleskörű nyomozást indított a tettesek kézrekerítésére. Eddig nem sikerült kideríteni, hogy kik követték el a bombamerényletet, de

a gyanú a maribori nacionalista egyesületekre esik.

Belgrádból jelentik. A maribori halálbál részleteiről mindez ideig csak szűkszavú jelentések érkeznek. Annyi már megállapítható, hogy

Tűzifa

száraz I. rendű bükk hasább méterenként és vagonféltelben házhoz szállítva a legolcsóbb napi árban beszerezhető

Allmann és Wertheimer
cégnél.

Fatelepe: Központ és Royal szálloda között.
Telefon: Iroda 148. Fatelepe 269.

a merénylet szerencsére nem követelt súlyosabb áldozatokat.

Az eddigi jelentések szerint a merényletnek csak

egy súlyosabban és tíz könnyebben sebesült áldozata van.

A lefolytatott nyomozás megállapította, hogy a bálteremhez vezető lépcsőfeljártnál a bál estén már kilenc óra tájban láttak gyanús fiatalembereket, akikben több

szlován nacionalistákat ismertek fel.

A nyomozás ebben az irányban folyik.

Decenóralizálják a sziguranca adminisztrációját

Hét körzetre osztják a romániai sziguranca szolgálatot. Erdélyt három körzetre szakítják. Személyi változások is lesznek.

A Monitorul Oficial rendeletet közöl a sziguranca eddigi beosztásának a megváltoztatásáról. A rendelet szerint az állambiztonsági szolgálat szempontjából az egész országot hét kerületre osztják.

Erdélyt három kerületre szakítják. Kolozsvár, N. Szeben és Brassó székhellyel.

A kolozsvári kerület vezetője továbbra is Biana lesz. Ide fognak tartozni a Kolozs megyétől észak felé húzódó vármegyék. Szatmár és Máramaros vármegyék is ebbe a kerületbe esnek.

A második kerület székhelye Nagyszeben. Ide tartoznak Hunyad, Szeben, Torontál, Temes és Krassószörény vármegyék, továbbá két regáti megye.

A harmadik kerületnek Brassó lesz a székhelye. Ide fognak tartozni az összes székely vármegyék és több regáti vármegye.

Ertesülésünk szerint a szigurancaéknál az új beosztás-

sal egyidejűleg személyi változások is lesznek. Ugy értesülünk, hogy Georgescu szatmári szigurancaőrnök állásában marad.

Még egy helyreigazítás a Rebeka ügyben

Az elmúlt számunkban önként közöltünk egy helyreigazító nyilatkozatot egy riportunkra vonatkozólag, amelyet azelőtt a Friedmann Rebeka ismeretes bűnügyéről írtunk. Ma erre vonatkozólag a Cercul utasítására az alábbi nyilatkozatot közöljük.

A december 24-iki 65. számú lapban publikáltam, hogy Pop főszolgabíró a Cercul de Recrutare által kibocsátott hamis katonai igazolványokat fedezett fel és hogy egy magasabb rangú katonatiszt azon fáradozott, hogy ezen dolgot elpalástolja. Megérdekelve a dolgot kompetens helyen, meggyőződünk, hogy

Női felöltők

készen és méret után készít legutányosabban

Frații Friedmann Testvérek

Bördölszmű, hörönd

és táskáru detail el-
árúsítása gyári áron a

Bőráru Ipari R.-T.

lerakatában Calea Traian (Attila-u.) 2.
a Reizingerfele gyógyszerár mellett.

„Irredenta kórház — Irredenta magyar sajtó”

Az „Infrațirea” támadja a szatmári kórházat és a szatmári magyar sajtót — Aknamunka a kórház emberfeletti munkát teljesítő vezetősége ellen.

A Kolozsváron megjelenő „Infrațirea” című liberális kormánypárti lap „Irredenta kórház”, — irredenta sajtó” címmel olyan lelkiismeretlen rágalmozó cikket közöl a szatmári kórházról és a szatmári sajtóról, amelyet nem hagyhatunk szó nélkül. Nem a kórház, nem a magyar sajtó védelmében reflektálunk a hallatlanul merész, gonosz és felelőtlen állításokról hemzsgő cikkre, erre a védelemre sem a kórház vezetősége, sem a szatmári magyar sajtónak nincs szüksége. Csak azt nem lehet szó nélkül elhallgatni, hogy egy magát komolynak valló sajtóorgánus felelőtlen merészséggel utazdi tempóban támadjon egy olyan önfeláldozó, becsületes orvosi kart, amelyen a szatmári kórházban heroikus küzdelmet folytat a nincstelenséggel és egy olyan sajtót, amelynek cenzurákon keresztül hibátlanul nehézségekkel kell megküzdnie a züllött közállapotok elleni írtóhadjárásban, amelyről minden ti-voább áll mint az irredentizmus, amit ma minden „jó hazafi” felelőtlenül vághat a fejéhez annak, aki ellen eredményesen akarja felvenni a harcot.

Az írja az Infrațirea, hogy nem igaz az, amit a szatmári magyar sajtó a kórház szűkös ellátásáról ír, nemcsak, hogy nincs kötszer és orvosság, de sokkal több van, mint amennyire a kórháznak szüksége volna és ha vannak hiányok, azt az „irredenta” vezetőségnek lehet tulajdonítani, amelynek működését az „irredenta” magyar sajtó így támogatja, hogy az állami ellátást gyalázza.

Hogy dr. Lükő Béla, ez az országos hírű kitűnő orvos milyen emberfeletti munkát végez a kórháznál, hogy mit dolgozik körülötte a kiváló orvosi kar, azt csak akkor tudjuk elképzelni, ha az Infrațirea ostoba támadása ellenére ismételtük a valóságot.

A valóság az, hogy nincs kötszer, nincs orvosság, nincs semmi, amiről az államnak kellene gondoskodnia, csak egy van: orvosi lelkiismeret, amely emberfeletti munkával európai szinten tartja a kórházat. És ezt az önfeláldozó munkát támadja egy magát komolynak való kormánypárti lap és — ki tud ma jószólni, talán nem is eredménytelenül támadja.

portörölronggyal vannak fel-fegyverkezve — nagyon elszelidültek a börtönben. Amikor a munka után elhaladnak mellettünk, mélyen megemelik a rabsapkát a gyilkosok, a rablók...

Akit először megszólítottam — egy sápadt paraszfiú — a vére hajtott a rabságba. Egy pálinkagőzös korcsmai hangulatban megölte a vetélytársát.

— Szép az én Erzsím, nagyon szép. Ide ő szépsége hajtott engem ide... Csak elviselem már a rabságot... tudom, hogy megvár...

Az avasi termés

A vedregényes Avas vidékéről különösen nagy a termés. Az avasi hegyek között nagyon elszájtultak az erkölcsek. Gyilkosság, rablógylósságnapirendnek vannak. Sok „nehéz eset” kerül elő az Avasból. Egy-néhány izelítők:

Savu György rablógylósságért tíz esztendőre kapott.

Sima Jakob ugyancsak rablógylósságért nyolc évet fog ülni.

Rusz Jakabot verekezés közben elkövetett emberölésért három évre ítélték.

Lapka George gyilkosságért öt évet fog ülni.

Fehér Mária, aki a szertőjének a feleségét ölte meg, ötévi fegyházat kapott.

Koszté Máriát, aki egy veredés alkalmával a nővérét gyilkolta meg, egy évi börtönre ítélték. Koszté Marikát, az alig husz esztendőse parasztlányt nagyon enyhén ítélte el a bíróság, amely sok enyhítő körülményt vitt figyelembe az ítélethozatalnál.

Rablás után szerelem

A betyáromantika vadvirága az a történet, amelynek hősei, két cigánylegény — négy-négy esztendőre börtönbe terhelten ülnek a fogházban. Gönci Sándor és Gönci Károly az elmúlt esztendőben a Szatmárhegyen kiraboltak egy özvegy asszonyt. Amikor a „munkát” elvégezték, különös jutalmat követeltek. Az öregasszony lányát követték a cigánylegények. Az alig tizenéves esztendőse kislány komoly veszedelemben forogott, amikor a kétségbeesett anyának mentő ötlete támadt: magát ajánlotta fel a kislánya helyett... A legények elfogadták a vásárt: az öregasszony szerelemmel fizetett a rablásért.

Uri rabok

Az elmúlt esztendő leforgása alatt szép számmal fordultak meg a fogházban uri-

emberek. Panamak, sikkasztások, intellektualis bűnök szomorú hősei, magukról megfeledkezett közhivatalnokok sok törzskönyvi lapot elfogyasztottak. Szomorú statisztikája ez a lezúllott közállapotoknak...

Reinitz...

A szatmári fogház világhírű nevezetessége. Már ötödik hónapja ül vizsgálati fogságban ez a büntügyi rejtély, akinek a neve befutotta a világsajtót, akiről már könyvek jelennek meg, de aki szörnyű bűnei ellenére ártatlanságát hangoztatja. A celláját a lehetőségekhez képest kényelmesen rendezte be. A központi fűtés bizonytalansága ellen egy kis tábori kályhát hozatott a cellájába, saját költségén külön fűtet, saját ágyneműjén alszik, kosztot hazulról hozat. A fogságban csendesen viselkedik.

Egy kis statisztika

A szatmári fogházban az elmúlt év folyamán körülbelül 1000 volt a rabforgalom. A jelenlegi állomány 110. Eből 95 férfi és 15 nő. A bűnesetek legnagyobb százaléka: lopás. Az év folyamán mintegy 20—25 rab került be emberölés miatt. Ez a szám az elmúlt évi kimutatáshoz képest csaknem 50 százalékos emelkedést jelent. Az ugynevezett „intellektualis bűnök” is jelenlényes emelkedést mutatnak a tavalyihoz képest. Az egészségi állapot kielégítő. Az átlagos betegállomány 3—4 százajék között változik.

A Princz betörőirendezték a csongrádi halálbált?

Néhány héttel ezelőtt országos hírű betörőket fogott el a nagyváradi rendőrség. Az erdélyszerte garázdálkodó betörőársaság többek között Szatmáron is „dolgozott”, ahol Princz gépgyáros lakásán követtek el vakmerő betörést. Amikor a társaság rendőrkézre került, annak két tagját Perczel Andrást (Perge) és Gábor Andrást Szatmárra akarták szállítani az itteni szereplésük kinyomozása céljából. A vonatról annak idején sikerült megszökniük úgy, hogy a detektívet, aki kísérte őket kloroformmal elaltatták.

Azóta ismét országosan körözik a két betörő, sőt néhány híradás már arról is beszámolt, hogy elfogták őket. Most egy újabb híradás rácsfol az előbbiekre. A Budapesti érkeztet hír szerint az erdélyszerte körözött betörők

állítólag tettesei a csongrádi bombamerényletnek és a budapesti ügyészségen vannak.

Akiket a rács mögé sodort az élet.

A bűnös emberek panduraszelencéje. Seregszemle a raboknál.

A törvényszék udvarán vérfagyasztó komor épület terpeszkedik: az ügyészségi fogház. A bűn felelmetes panduraszelencéje, darócruhás belpoklosok előkerített várkastélya, amelynek még a látásától is elborzad az, aki jámbor egygyűsűséggel börtönkál a becsületes társadalom országúján. De csak egy szemernyi abból a hatalmas erőből, amellyel a halhatatlan istenember belpoklosokat gyógyította és elmerészkedik a boldogtalan darócruhások közé. A darócruhából kihámozuk az embert, akit vasrácsok mögé sodort az élet.

Egyiket a vére üzdött el a tisztességes társadalom paragrafusokkal szegélyezett országútjáról — verékedett, talán gyilkolt, indulatból, haragból, szerelemből: a másik nem tisztelte a magántulajdont, talán azért, mert gaz-

dagságra vágyott, talán mert éhes volt. Vér és arany könnyen kísértésbe hoznak... Egy nyers neklindulás az életküzdelemben, egy bírói ítélet és — rab lesz az emberből.

Azoknak, akikben van egy szikra a krisztusi lángból, akik megértik, hogy a rab sorsa is emberi sors, akik úgy érzik, hogy egy kicsit mi is bűnösök vagyunk abban, hogy embereket darócruhába sodor a végzet, azoknak írom ezt a riportot.

Seregeinek a rablógylóssok

A fogházigazgató készséggel ad felvilágosítást.

— Vannak itt kérem, mindenféle. Gyilkosok, rablógylóssok, tolvajok, sikkasztók.

A rabok munkában vannak. A gyilkosok, rablógylóssok, tolvajok, betörők seprével és

Tiszviselők részére a kedvező téli szezon alkalmával

Január
15-ig

15% engedményt nyújt

Csak 15
napig!

Klein és Társa

cipőáruháza

Satu-Mare, Piața Brătianu (Deák-tér) Gindl-cukrászda mellett

Városi bérpalota.

Iskola Alapítvány - Kolozsvári Központi Egylemi Könyvtár © Tulkócsai polgári iskola - BCU Cluj-Napoca